Friluftsstrategi Varde Kommune

2018

Varde Kommune

Indhold

4 Indledning

5 Friluftsstrategi

6 Hvordan?

8 Indsatsområder

9 Sammenfatning

10 Bilag - 4 indsatsområder:

- **12** Bedre adgangsforhold
- **15** Muligheder for friluftsaktiviteter
- **18** Information
- **19** Inddragelse af borgere

Indledning

Friluftsstrategien giver eksempler på mål, som umiddelbart kan omsættes i hand-linger eller udviklingsprojekter.

Nogle mål er konkrete, mens andre kræver yderligere bearbejdning.
Hvornår de enkelte mål kan gennemføres vil afhænge af kommunens økonomi, muligheder for ekstern finansiering og samarbejdspartneres bidrag.

Der er derfor ikke sat tidshorisont på en gennemførelse af strategien.

Friluftsstrategien skal være med til at konkretisere og fastlægge retninger for det rekreative friluftsliv.

Friluftsstrategi

Varde Kommunes vision "Vi i naturen" tager udgangspunkt i naturen og det vi bruger naturen til.

Varde kommune ønsker at være kendt som kommunen, hvor vi på bæredygtig vis tænker naturens enestående kvaliteter ind som en ekstra ressource i vores hverdagsliv. Visionen samler trådene og giver os et pejlemærke. Men for at opfylde visionen er der brug for mere konkrete beskrivelser af politikker og strategier.

Den allerede vedtagne "Naturpolitik", er en sådan beskrivelse. Denne "Friluftsstrategi" knytter sig således til Varde kommunes vision "Vi i naturen". Den er samtidig en konkretisering af de indsatser, som det 4. mål i Varde Kommunes "Naturpolitik" peger på under overskriften: "Oplevelser og benyttelses af naturen", at...

Oplevelse og benyttelse af naturen kan styrkes ved at skabe bedre adgangsforhold til naturområder og bedre muligheder for friluftsaktiviteter samt ved at informere borgerne og turisterne om kommunens naturværdier og friluftsfaciliteter.

Alle de øvrige mål vil være med til at skabe gode oplevelser i naturen, da en rigere, mere udbredt og sammenhængende natur vil give flere spændende og unikke naturoplevelser. Der kan gøres en ekstra indsats for at inddrage borgerne aktivt i de naturforbedrende tiltag, hvilket kan give både skoleelever, voksne og måske også turister en ekstra og ganske særlig dimension på naturoplevelsen.

Hvordan?

Det er vigtigt, at vi henvender os bredt til mange målgrupper. Det skal ske med en stor vifte af muligheder.
Det er også vigtigt, at indholdet i aktiviteterne og faciliteterne har kvalitet.

Der skal være plads til den vilde udfoldelse, men også rum til at trække sig tilbage og nyde stilheden – og plads til at beskytte den sårbare natur.

Varde Kommune har rigtig meget natur. Der er således set i forhold til andre kommuner - god plads. Også til den natur, som vi vil friholde fra en mere intensiv brug.

En grundlæggende forudsætning for, at opfylde målet i Naturpolitikken, er således til stede.

En anden forudsætning er et godt samarbejde med Naturstyrelsen, der forvalter store dele af vores fælles natur. Også private lodsejere er store medspillere.

Skal det 4. mål i naturpolitikken realiseres, skal der arbejdes med bredde og kvalitet i friluftslivet.

Indsatsområder

- Vi styrker tilgængeligheden til natur og friluftsoplevelser for både borgere og turister. Tilgængeligheden styrkes med respekt for beskyttelse af sårbar natur.
- Vi har fokus på borgere med særlige behov, så de kan få gode friluftsoplevelser, men ikke nødvendigvis alle steder.
- Vi samarbejder med vores nabokommuner om at sammenbinde eksisterende adgangsmuligheder på tværs af kommunegrænser.
- Vi har fokus på også at sikre cykelruter i ferieområderne. Det kan ske ved etablering af cykel-stier, men også ved oplysning om hvor det er mest hensigtsmæssigt at cykle.
- Vi har fokus på at der ikke nedlægges markveje, hvor muligheden for gode vandre- og cykelture i landskabet/skoven, der har betydning for naturinfrastrukturen er tilstede.
- Vi understøtter børn og unges aktiviteter i naturen, ved at sikre skoler og institutioner god adgang til grønne områder, der kan indgå i aktiviteter og undervisning.
- Vi prioriterer rum til motion, bevægelse, læring og leg i kommunens parker, grønne områder og rekreative byrum for alle, også borgere med særlige behov.
- Vi understøtter og indgår partnerskaber med udviklingsrådene og andre interessenter, for at etablere nye friluftsmuligheder i hele kommunen.
- Vi prioriterer indretningen af vores strande, så flest mulige interesser tilgodeses og interessekonflikter minimeres.
- Vi ønsker at bevare de naturområder, vi har, og om muligt udvide ved at erhverve arealer. I forbindelse med naturprojekter arbejder vi for at sikre offentlighedens adgang gennem aftaler med private og offentlige myndigheder.

BILAG

I det følgende bilag uddybes strategiens indsatsområder gennem beskrivelse af de virkemidler og værktøjer vi vil bruge for at nå målet, som samtidig suppleres med eksempler på konkrete mål for indsatser.

SAMMENFATNING

Denne friluftsstrategi flugter med Varde Kommunes vision og naturpolitik. Den sigter imod konkrete tiltag, der bygger videre på de mange gode og solide faciliteter og aktiviteter, der allerede findes, og inddrager de mange gode forslag, der er beskrevet i udviklingsplanerne.

Det fremtidige arbejde skal udbygge bredden og sikre kvaliteten.

Friluftslivet fortjener politisk opmærksomhed og prioritering, som et område, der er sygdomsforbyggende, skaber folkesundhed, pædagogisk giver oplevelsesrum og økonomisk skaber vækst via turisme, boger inddragelse, tilflytning, partnerskaber og imageopbygning.

Bilag

De 4 indsatsområder i Friluftsstrategien

Bedre adgangsforhold

Muligheder for friluftsaktiviteter

Information

Indragelse af borgerne

Fugletårnet v. Filsø

Bedre adgangsforhold

Ved bedre adgangsforhold tænker vi bredt på den rekreative infrastruktur.

Meget ofte er det afgørende for en friluftsoplevelse, at du kan komme frem og få et sted at sætte din bil, cykel etc.

Adgang handler også om fysisk afstand og nærhed til naturen. De små grønne områder tæt på det sted du bor eller overnatter – hverdagsnaturen kan vi kalde dem.

Endelig handler adgang om potentielle konflikter imellem brugergrupper og imellem brugerne og lodsejerne.

PARKERING OG OPHOLD

Indsatsen skal her være målrettet en øget tilgængelighed. Placeringen og serviceniveau skal være med til at kanaliserer brugen af naturen væk fra sårbar natur og i retning af den mere almindelig og robuste natur. Parkerings- og tilhørende opholdsarealer skal udbygges til, at være "støttepunkter" til naturen. Her starter en naturoplevelse, og stedet er i sig selv en lille oplevelse, med eksempelvis informationsstander, naturlegeredskaber, toiletfaciliteter, madpakkehus etc.

Eksempler på mål:

- Inden 2022 etableres/opgraderes 3 parkerings- og opholdsarealer til ny standard.
- Ly og læ faciliteter nytænkes og designes som en naturrum i sig selv.
- Parkerings- og opholdssteder udbygges til "støttepunkter", der kan navngives og tematiseres.
- Ladepladser og steder, hvor du kan gå i land fra åen, søerne og havet skal øges og indrettes med toilet- opholds- og parkeringsmuligheder, der samtidig er tilgængelige over land.

MÆRKEDE ELLER KORTLAGTE STIER OG VEJE FOR GÅENDE OG CYKLENDE

Indsatsen skal her være en fortsat udbygning af de rekreative stier og veje. Det gælder især, hvor de kan knytte naturområderne bedre sammen og hvor de kan åbne op og give adgang til nye naturområder. Det prioriteres, at løsningerne skaber større trafik sikkerhed i og omkring kommunens små bysamfund og sommerhusområder samtidig med, at kvaliteten af naturoplevelserne styrkes. Stier og veje tillades ikke nedlagt, hvis de har eller kan få væsentlig betydning for den rekreative infrastruktur.

Eksempler på mål:

- Inden 2022 etableres 50 km ny rekreativ sti eller vej i Varde kommune.
- Alle udviklingsråd tilbydes støtte til etablering af deres ønsker om lokale stier.
- Skiltning, mærkning og vedligehold af ruter opdateres og nytænkes.
- Vi sikrer at der skabes og bevares forbindelse mellem private fælles veje og markveje, således at muligheden for vandreture i nærområdet sikres.

KONFLIKTER

Konflikter imellem brugergrupper indbyrdes eller i forhold til lodsejere skaber dårlige oplevelser og begrænser tilgængeligheden. Enkle lodsejeraftaler om adgang, og adfærdsregler om god praksis, kan nedbringe konfliktniveauet.

Eksempler på mål:

- Med afsæt i Naturpark Vesterhavet og Nationalpark Vadehavet udformes et sæt adfærdvejledninger for god praksis eksempelvis på stranden.
- Naturvejledere, aktører, partnere, udviklingsråd og frontpersonale uddannes i konflikthåndtering og god praksis i naturen.
- Flere konkrete aftaler om færdsel og ophold bliver af kommunen indgået med lodsejerne.

Muligheder for friluftsaktiviteter

ARRANGEMENTER
Faste kalenderarrangementer, som Varde Å dag, Karlsgårde dag, Skovens dag samt festivaler, motionsløb etc. skal fastholdes og udvikles med hver deres profil. Koordineringen af arrangementerne og rekruttering af frivillige skal styrkes.

Eksempler på mål:
- Kalenderkoordineringen skal udvides til også at omfattet større kalenderarrangementer i Nationalpark Vadehavet.
- Vi vil arbejde for at synliggøre arrangementerne for at tiltrække flere frivillige hjælpere.

NATURFORMIDLING OG GUIDEDE TURE
Ture med naturvejleder og guider i det fri er allerede velorganiserede og mange. Koncepterne er under fortsat opbygning og kredsen af udbydere voksende.

Eksempler på mål:
- De mange forskellige udbydere indbydes til et tættere samarbejde og uddannes i fælles god praksis.

UDESKOLER OG FØRSKOLE BØRN
Børn og unge skal motiveres til friluftsaktiviteter. Det gælder både i den store natur og naturen tæt på. Friluftslivet er unik ramme for pædagogisk arbejde. Med små midler kan vi bredt ramme den kommende generation af naturbrugerne.

Eksempler på mål:
- Alle kommunens skoler opfordres til at blive en del af "Grønt flag - Grøn skole" programmet.
- Alle dagplejere og – institutioner opfordres til et medlemskab af "Grønne spirer"
- Der afsættes midler til en mulighed for bustransport ud i naturen for alle skole klasser.

FACILITETER
Ved faciliteter tænker vi på steder med fysiske indretninger, der understøtter friluftslivet. Afmærkede ruter og "støttepunkter", der er beskrevet under bedre adgang, er sådanne faciliteter. Herunder er der fokus på øvrige faciliteter.

Det gælder især punkter i den rekreative infrastruktur, der ligger inde i naturområderne. Støttepunkter placeres, hvor naturen er robust og hvor vi gerne vil lede færdsel hen.

Udsigtspunkter, fugletårne og skjul udgør et godt mål for en tur ind i naturen. Herfra kan naturens storhed og nærhed opleves.

Eksempler på mål:
- Eksisterende kommunale faciliteter revurderes og indretning, udsyn og service i form af information og afmærkning opdateres.

Primitive lejr- shelter- og bålpladser samt bål- og madpakkehuse er støttepunkter af stor værdi. De er selvbetjente men kræver jævnligt tilsyn.

Eksempler på mål:
- Udbuddet og kvaliteterne af disse faciliteter evalueres. Der bør tilføjes nye, hvor dette er med et at understøtte den rekreative infrastruktur med passende dagsmarcher over land eller vand. Serviceniveauet tjekkes og kvaliteten udvikles.

Legepladser og her særligt naturlegepladser er stærke støttepunkter for friluftsliv. Det gælder især, når de ligger i byen grønne områder og er en del af hverdagsnaturen.
Hundeskovene imødekommer et stort lokalt behov. Skal hunden luftes uden snor er det stort set eneste mulighed. Også her bør især bredden og spredningen af denne type faciliteter tilgodeses.

Eksempler på mål:
- Eksisterende legepladser og hundeskove evalueres.
- Udviklingsrådene indbydes til et samarbejde om udvikling af faciliteter i hverdagsnaturen.

SUNDHED OG REHABILITERING
Vi understøtter kommunens sundhedspolitik. Friluftsliv er grundlæggende sundt. Det gælder såvel fysisk som mentalt. Derfor er det oplagt, at bruge naturen i arbejdet med sygdomsforebyggelse, rehabilitering og for brugere med særlige behov. Det gælder fra det organiserede friluftsliv, som vi møder det i idrætten og foreningslivet til den individuelle brug af naturen og friluftsfaciliteterne til træning og afslapning. Bynære rekreative områder med mulighed for ophold og daglig motion spiller en væsentlig rolle for borgernes dagligdag, velvære, trivsel og sundhed.
Derfor er det vigtigt, at der prioriteres plads til motion, bevægelse, læring og leg i kommunens parker, grønne områder og rekreative byrum for alle.

Eksempler på mål:
- Rygestopkurser ledet af konsulent og naturvejleder.
- Vægttab for børn og unge
- Oranisationer, ældre-, ensomheds- og rehabiliteringsgrupper med naturvejleder i naturen.
- Udendørs genoptræningsmiljø tilpasset borgere med specielle behov
- Kommunens bynære rekreative områder/ hverdagsnatur gennemgår et servicetjek med henblik på at sikre mulighed for motion, bevægelse, læring og leg for alle – også borgere med særlige behov.

Information

Information og kommunikation er af stor betydning for naturoplevelserne. Det gælder såvel måden at finde frem til naturoplevelserne på som selve indholdet af oplevelsen.

Den teknologiske udvikling indenfor de elektroniske medier skaber både nye muligheder, men også udfordringer. De mange nye muligheder og hastigheden, hvormed de åbner og lukker sig kan være uoverskuelige. Det der er en ny mulighed i dag kan være ude af brug i morgen.

Derfor skal vi sikre os at informationsmaterialets indhold er af høj kvalitet, således det bliver anvendeligt både i det trykte og elektroniske medie. Den bedste indgang til friluftslivet finder brugerne via kortmateriale og/eller kalenderoversigter. Krydset imellem sted og tid.

I mange tilfælde er stedet den vigtigste information, da aktiviteten eller faciliteten er tidsneutral.

Vi tænker bredt og indholdsrigt, når vi informerer om friluftsmuligheder. Vi inddrager naturen og vores kulturarv. Vi ønsker at tilbyde helhedsoplevelser.

Eksempler på mål:

- Friluftskortet udvikles og opdateres i tæt samarbejde med samarbejdspartnere.
- Friluftskortet gøres tilgængeligt for brugere, aktører og samarbejdspartnere i trykt og elektronisk format.
- Det er det samme friluftskort eller udsnit heraf, der bruges i alle publikationer og på alle platforme.
- Friluftsaktiviteter samles i en fælles kalender, der stå til rådighed for alle samarbejdspartnere.
- Der samles og tilgængeliggøres en database med aktuelle billeder, tegninger og tekster der beskriver friluftslivet i Varde kommune – og som står til rådig-hed for alle samarbejdspartnere.
- Vi støtter op om en fortsat udvikling af: Vi på tur folderen
- Vi informerer stolt om Naturpark Vesterhavet, Nationalpark Vadehavet og Unescos Verdensarv.

Inddragelse af borgere

Forankringen af Friluftslivet i Varde Kommune kræver samarbejde og inddragelse af borgerne.

Det sker gennem partnerskaber, med institutioner som eksempelvis Nationalpark Vadehavet, Naturpark Vesterhavet, Naturstyrelsen, Forsvaret, Aage V Jensen Naturfond, Museerne og ikke mindst udviklingsrådene og lokale ildsjæle. Hertil kommer de frivillige foreninger og kommercielle aktører.

Endelig det vigtigt at der skabes rum og organisation til at den enkelte borger, eller grupper af borgere kan blive inddraget, og at hele den kommunale struktur, herunder forvaltninger, udvalg, udviklingsråd, skoler, børneinstitutioner samt sundheds- og ældreplejen kan spille med som brugere eller medansvarlige.
Indholdet i dette arbejde er såvel politisk som praktisk.

Eksempler på mål:

- Der etableres en arbejdsgruppe, der systematisk skal udvikle arbejdet med opbygning af relationer og samarbejdsmuligheder
- Der indbydes bredt til borgermøder, hvor friluftstrategien generelt og konkrete/lokale ønsker kan drøftes.
- Der opbygges et netværk, af borgere, aktører og institutioner, der ønsker elektronisk information og kan indgå i koordinering, markedsføring og praktisk opgaveløsning. Partnerskabsprogrammet i naturparken og nationalparken kan bruges som inspiration.
- Varde Kommune opretter en "grejtrailer" til udlån til borgere, der ønsker at deltage i naturpleje (Holbækmodellen)

Varde Kommune

Bytoften 2, 6800 Varde
Telefon 79 94 68 00
vardekommune@varde.dk

www.vardekommune.dk